

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษในระยะส่งต่อ เพื่อวิเคราะห์กระบวนการฝึกการทำงานที่เหมาะสม เพื่อการติดตามผลการฝึกการทำงาน และเสนอแนวทางส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษในระยะส่งต่อด้วยกระบวนการเรียนรู้การฝึกทำงาน ในศูนย์บรรณสารสนเทศทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ประชากร คือ ผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษในระยะส่งต่อ ของโครงการการศึกษาพิเศษ โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 2 คน เป็นชายสมมติชื่อ มิวสิค เป็นหญิงสมมติชื่อ ลูกโป่ง

ผลการวิจัยได้ข้อค้นพบหลัก 4 ประการ ประการแรก สภาพและปัญหาของมิวสิค มีลักษณะความบกพร่องทางสติปัญญาในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ปกติ สมาริสัน ใช้ภาษาต่ำกว่าวัย อ่านได้เป็นบางคำ ไม่สบตาเวลาสนทนา ไม่ตอบคำถาม พฤติกรรมเรียบร้อย อารมณ์ดี ยิ้มแย้ม ส่วนลูกโป่ง เป็นเด็กออทิสติก สมาริสัน และไฮเปอร์ มีผลกระทัด มีความบกพร่องทางสติปัญญาในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ปกติ พูดเสียงดังแบบเดื้อนและตำหนิตัวเอง ไม่เกรงกลัวใคร ช่างสังเกต สามารถจำชื่ออาจารย์และเจ้าหน้าที่ มีอารมณ์ดี ชอบพูดคุยกับผู้ใช้บริการ ทั้งนี้ มิวสิคและลูกโป่ง ได้รับการศึกษาตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลและเรียนร่วมในชั้นปกติในบางวิชา จนมิวสิค สามารถสอบเทียบได้ในระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ส่วนลูกโป่ง สามารถสอบเทียบได้ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ประการที่สอง การมอบหมายงานในระยะแรก 13 งาน ได้แก่ ประทับตราหนังสือ แยกประเภทหนังสือจัดหมวดหมู่ พิมพ์บัตร พิมพ์ซอง ติดแถบแม่เหล็ก ประทับตราวารสาร ตัดปะข่าวการศึกษา ซ่อมหนังสือ บริการวิทยานิพนธ์ ตรวจหนังสือและรับฝากสิ่งของ จัดเก็บจัดเรียงหนังสือภาษาไทย จัดเก็บจัดเรียงหนังสือภาษาอังกฤษ จัดเก็บจัดเรียงวารสารภาษาไทย-ภาษาอังกฤษ บริการสื่อประสม และสืบค้นข้อมูลเพื่อการเรียนรู้ พบว่ามิวสิคผ่านเกณฑ์ 6 งาน ไม่ผ่านเกณฑ์ 7 งาน ส่วนลูกโป่ง ผ่านเกณฑ์ 11 งาน ไม่ผ่านเกณฑ์ 2 งาน ในระยะที่สองให้ผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษในระยะส่งต่อเลือกคนละ 4 งาน ผู้เรียนที่ต้องการพิเศษทั้งสองคนเลือก งานใหม่ 2 งานคือ บริการคอมพิวเตอร์และบริการยืม-คืนหนังสือ ผลการฝึกการทำงานในระยะที่สอง พบว่าทั้ง มิวสิคและลูกโป่งผ่านเกณฑ์ 2 งาน ไม่ผ่านเกณฑ์ 2 งาน

ประการที่สาม ผลการติดตามการฝึกการทำงานของผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษในระยะส่งต่อ จากกลุ่มผู้ใช้บริการในศูนย์บรรณสารสนเทศทางการศึกษา กลุ่มนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพและผู้ปกครองมิวสิคและลูกโป่ง โดยการสัมภาษณ์และการสังเกตการณ์ พบว่า การเรียนรู้ด้วยกระบวนการฝึกการทำงานเป็นการให้โอกาส ให้ความหวัง ให้ประสบการณ์ ในการพัฒนาการเรียนรู้ ความสามารถและทักษะต่างๆ จากการทำงานจริง มีความเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้น กล้าพูดคุย สามารถปรับตัวได้ มีความภาคภูมิใจที่ได้ทำงาน มีความรับผิดชอบ สามารถช่วยงานผู้ปกครองได้มากขึ้น พฤติกรรมปรับเปลี่ยนไปในทางที่ดีขึ้น สามารถนั่งทำงานได้นานและมีสมาธิมากขึ้น กระบวนการฝึกการทำงานในลักษณะนี้ทำให้ได้สัมผัสสภาพสังคมที่เป็นจริง ช่วยพัฒนาทักษะอารมณ์และสังคม

ประการสุดท้าย กระบวนการฝึกการทำงานต้องมีกระบวนการควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิดควบคู่กันไปด้วย อีกทั้ง ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องต้องร่วมมืออย่างจริงจัง รวมทั้งให้ความรัก ความเอาใจใส่อย่างใกล้ชิด จะสามารถช่วยพัฒนาผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษในระยะส่งต่อมีความพร้อมในการพึ่งพาตนเองมากขึ้น ช่วยปลูกฝังทักษะการทำงานให้มีระบบ ระเบียบ มีความอดทน มีความรับผิดชอบ ตรงต่อเวลา และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในครอบครัวและสังคมได้อย่างมีความสุข ดังนั้น หน่วยงานต่างๆ อาจ ใช้กระบวนการฝึกอบรมเช่นเดียวกันนี้ไปประยุกต์ใช้ เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษในระยะส่งต่อ ได้พัฒนาทักษะการทำงานอันนำไปสู่ความสามารถในการประกอบอาชีพต่อไป

The objectives of this research were to study the state and the problems of special need students in transitional period on work-based learning, to analyze and to follow-up the training process, and to propose ways to motivate students' learning. The research took place at Educational Information Resources Center, Faculty of Education, Chulalongkorn University. Qualitative and quantitative methods were applied in this research. The population was 2 special need students in transitional period of special study project of Chulalongkorn University Demonstration School, named Music-Boy and Balloon-Girl.

The results of the research consisted of 4 key findings. First, Music-Boy has learning deficient, short attention span, communicative skill of below average, low literacy skill, few eye-contacts, not responding well, but has good conducts, good mood, and smiling face. Balloon-Girl was autistic, attention deficient, hyper active, deficient in learning, loud, self-mumbling, self-flaw loudly, and non-apprehensive, but strong, observant, talkative, has good memory and good mood. Both attended individual learning program and participated in some normal classes. Music-Boy's education was equivalent to grade 6 while Balloon-Girl to grade 9.

Second, of the 13 assignments : book stamping, book classifying, typing, journal stamping, education news clipping, book repairing, thesis servicing, book checking, Thai and English book shelving, Thai and English journal shelving, multi-media servicing, and learning information searching, it was found that Music-Boy was able to pass 6 assignments and failed 7 while Balloon-Girl passed 11 and failed 2. The two were then allowed to choose 4 works independently. Both chose 2 new works, computer servicing and book borrowing. Music-Boy as well as Balloon-Girl passed 2 works and failed 2.

Third, as a follow up of the learning process thru interview and observation from the three groups of people involved: the users, the apprentices, and Music-Boy's and Balloon-Girl's parents, it was found that the training helped in creating opportunity, inspiration and experience in learning development, improvement of ability and skills, more self-confidence, better self-adjustment, develop pride of working, more responsible, better in helping their parents, better conducts, lengthening their work hours, and longer concentration. In shorts, the training helped the trainees experience real life, and develop emotional and social skills.

Finally, the training required closed coaching process. Moreover, every individual involving in the process must be cooperative by giving love, care and support in order to assist special need students in transitional period to be self-reliant, patient, responsible, punctual, and gain systematic working skills so that they would able to live happily with their family and in the society. Organizations may adapt these training approaches to provide opportunity for special need students to build-up their work skills in order that they could earn their livings.